

Befektető-védelmi Alap (Beva)

A biztosított tevékenység végzésére jogosító engedéllyel rendelkező befektetési szolgáltatók, befektetési alapkezelők és pénzügyi vállalkozások tagságával Befektető-védelmi Alap működik annak érdekében, hogy a befektetők részére korlátozott vagyoni védelmet nyújtson olyan károk ellen, amelyek nem szükségszerű velejárói a befektetési kockázatnak. Az ügyfélszámla vezetést végző árutőzsdei szolgáltatók a Bevához csatlakozhatnak, számukra azonban ez nem kötelező.

A Beva jogi személyiséggel rendelkező független, önálló szervezet, amely a tagságának beszámolni tartozik a kártalanításra felhasznált vagyonról és tevékenységéről. A Bevát igazgatóság irányítja, amelynek tagjai között találjuk a tagok érdekképviselői szervezeteit, a tőzsde, a KELER Rt., a Magyar Nemzeti Bank és a PSZÁF által kijelölt tisztségviselőket, valamint a Beva ügyvezető igazgatóját.

A Beva vagyona elsősorban a tagjai által teljesített befizetésekből – csatlakozási díj, éves díj, rendkívüli befizetés – képződik. A PSZÁF a Beva tagjaira kiszabott bírságok összegének 80 százalékaival járul hozzá a befektetők kártalanítását fedező vagyonhoz. Amennyiben a rendelkezésre álló vagyon nem elegendő a kártalanítási kötelezettség teljesítéséhez, a Beva a Kormány készfizető kezesség vállalása mellett történő hitelfelvétel útján biztosítja a kártalanítás fedezetét.

A Beva kártalanítási kötelezettségét a tőkepiacról szóló 2002. évi CXX. törvény szabályozza.

Befektetési szolgáltatási és kiegészítő befektetési szolgáltatási tevékenységet csakis a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) engedélyével lehet folytatni.

A befektetési szolgáltatók és az egyéni portfóliókezelést végző befektetési alapkezelők, illetve pénzügyi vállalkozások a jogszabály alapján kötelesek csatlakozni a Bevához, esetükben tehát a felügyeleti engedély léte egyben azt is jelenti, hogy a Beva biztosítása alá tartoznak. Az árutőzsdei szolgáltatók nem kötelesek csatlakozni, esetükben a Beva tagságról külön érdemes tájékozódni.

A Beva feladata a kártalanítás kifizetése, amennyiben ennek törvényi feltételei fennállnak. A Beva nem jogosult a befektetési szolgáltatók működését ellenőrizni, ezzel kapcsolatos panaszok ügyében eljárni, ez a hatósági feladatokat ellátó PSZÁF jogköre.

A Beva a hozzá forduló befektetőknek információt nyújt a kártalanításról, valamint arról, hogy mely társaságok a tagjai, mikor kezdődött, illetve szűnt meg a tagság.

AMIT A KÁRTALANÍTÁSRÓL TUDNI KELL

A kártalanítás intézménye hivatott mérsékelni azokat a károkat, amelyek a befektetőket abból eredően érhetik, hogy a Beva tagja, amelynél értékpapírt vagy pénzt helyeztek el, nem képes kiadni jogos követelésüket. Ez a kockázat nem szükségszerű velejárója a befektetésnek és a befektetési szolgáltatást végző szervezet működésének hiányosságaiból, szabálytalanságából ered.

Kiket kártalanít a Beva?

A Beva kártalanítására azok a befektetők számíthatnak, akik a Beva tagjával a biztosított tevékenységek valamelyikére érvényes szerződést kötöttek és e szerződés alapján a befektetési szolgáltató birtokába került, és nevükön nyilvántartott vagyont (értékpapír, pénz) a befektetési szolgáltató nem tudja kiadni számukra.

A Beva biztosítása alól a jogszabály kizárja a jogi személyek bizonyos körét (pl. intézményi befektetők, helyi önkormányzatok, tartósan százszázalékban állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok) és a magánszemélyek közül az érintett befektetési szolgáltató munkavállalóit, tulajdonosait, valamint ezek közeli hozzátartozóit. A kizárt személyek jogszabály által meghatározott körén kívül a kártalanítás alá tartozik minden olyan befektető, (jogi személy, jogi személyiség nélküli társaság és természetes személy) aki a követeléséhez nem jut hozzá.

A Beva által nyújtott biztosítás a bizományosi, kereskedelmi, portfóliókezelési, értékpapír letéti őrzési, illetve letétkezelési, ügyfélszámla vezetési és értékpapír-számlavezetési tevékenység körében megkötött szerződésekre terjed ki. Kártalanítás csak olyan esetben fizethető, ha a követelés alapjául szolgáló szerződést a Bevához történt csatlakozás (azaz a taggá válás) után kötötték.

A befektetési szolgáltató a szerződést az üzletszabályzata által előírt módon írásban, vagy írásbeli keretszerződés alapján elektronikus úton rögzíteni köteles, és a befektetőnek a kártalanításhoz a követelését az írásba foglalt szerződéssel kell alátámasztania.

Mikor kártalanít a Beva?

Ha fennáll a veszélye annak, hogy a Beva tagja a kötelezettségeinek nem tud eleget tenni, a PSZÁF megteszi a szükségesnek ítélt intézkedéseket, ennek körében a befektetési szolgáltatási tevékenység folytatását felfüggesztheti, felügyeleti biztost rendelhet ki, a számlák feletti rendelkezési jogot korlátozhatja.

Amennyiben a befektetési szolgáltató az esedékességtől számított 5 napon belül nem tudja kiadni az általa sem vitatott követelést, illetve megállapítható, hogy nincs meg a kellő fedezete valamennyi ismert befektető követelésének, a PSZÁF a tevékenységi engedélyt visszavonja, és felszámolási eljárást kezdeményez a társasággal szemben. A felszámolásról a bíróság 8 napon belül határoz, felszámolót jelöl ki és a felügyeleti biztostól az ügyeket a felszámoló veszi át. Amennyiben az ügyfélvagyon részben vagy egészben hiányzik, kártalanítási eljárásra kerül sor.

A Beva kártalanítási eljárása azzal veszi kezdetét, hogy a bíróság a tagjának felszámolását elrendeli. A felszámolást elrendelő végzésnek a Céglapban történő közzétételét követően a Beva a kártalanítás lehetőségéről közleményben tájékoztatja az érintett befektetőket, amelyet a Magyar Tőkepiac című lapban és egy országos

napilapban tesz közzé. Természetesen a kártalanítás lehetőségéről a felszámolás alá került társaságnál, a Bevánál, illetve a PSZÁF Ügyfélszolgálatánál is tájékozódhatnak az érintettek.

Kártalanítási kérelem

Kártalanítás megállapítására kizárólag a befektető kérelme alapján kerül sor. A kérelmet a Beva által rendszeresített és a befektetők számára ingyenesen rendelkezésre bocsátott formanyomtatványon kell benyújtani, és ehhez mellékelni kell a követelés alapjául szolgáló szerződést. **A kérelmet a befektető az igényérvényesítés első napjától számított egy éven belül terjesztheti elő.** Amennyiben ezt menthető okból nem tudta megtenni (pl. hosszabb külföldi tartózkodás, gyógykezelés stb.), a kérelem az akadály elhárulását követő harminc napon belül terjeszthető elő a határidő elmulasztásának indokolásával együtt.

A kártalanítás összege

A befektető szerződéssel alátámasztott követelésének és a Beva tagja által vezetett nyilvántartás adatainak megegyezése esetén, az egyezőség erejéig a Beva kártalanítást állapít meg.

A kártalanítás megállapítása során a befektetőnek a Beva tagjánál fennálló, befektetési szolgáltatási tevékenységből származó valamennyi követelését össze kell számítani.

A Beva a kártalanítást pénzben nyújtja. Ha a kártalanítás értékpapír után jár, összege az értékpapírnak a felszámolás kezdő időpontját megelőző száznyolcvan nap átlagárfolyama alapján kerül kiszámításra. Tőzsdei vagy tőzsdén kívüli árfolyam hiányában a kártalanítás alapjául szolgáló árat a Beva igazgatósága állapítja meg, szükség esetén szakértő bevonásával.

A kártalanítási feltételek fennállása esetén a Beva – befektetőként és összevontan – legfeljebb egymillió forintig nyújt pénzbeni térítést. A kártalanítás összege 2005. január 1-jétől kettőmillió, 2008. január 1-jétől pedig hatmillió forintra emelkedik oly módon, hogy egymillió forintot meghaladó követelésnek csak a 90 %-át fizeti meg a Beva, a kár fennmaradó 10 százalékát, mint egyfajta önrészt, a befektető viseli.

Közös tulajdonban álló értékpapír esetén, a kártalanítási összeghatárt a biztosított követelés alapjául szolgáló szerződésben szereplő valamennyi személy esetén külön kell számításba venni.

A kártalanítás kifizetésének határideje

Ha a kártalanításra jogosult az igénybejelentő lapot megfelelően kitölti és a biztosított követelés alapjául szolgáló szerződést mellékel, valamint rendelkezésre áll a Beva tagja által vezetett nyilvántartás, akkor a Beva legkésőbb a kérelem benyújtásától számított **kilencven napon belül** köteles elbírálni a kártalanítási kérelmet és ennek eredményéről az igénylőt értesíteni. Amennyiben a befektető vitatja a Beva döntését, úgy polgári peres úton léphet fel vele szemben.

Kártalanítás megállapítása esetén a Beva köteles gondoskodni a jogosultnak járó összeg haladéktalan, de legfeljebb az elbírálastól számított **kilencven napon belül** történő kifizetéséről. A kifizetési határidő különösen indokolt esetben - a PSZÁF előzetes jóváhagyásával - egy alkalommal és legfeljebb további kilencven nappal meghosszabbítható.

Mit tehet a befektető, ha követelését a nyilvántartás nem tartalmazza?

A Beva akkor is fizet, ha a befektető részére kártalanítás a fentiek szerint ugyan nem állapítható meg, viszont követelését jogerős bírósági határozattal igazolja. Ekkor a befektető a határozat jogerőre emelkedését követő kilencven napon belül jelentheti be kártalanítás iránti igényét, amelyhez mellékelnie kell a követelést megalapozó határozatot.

Amennyiben a Beva tagja nem ismeri el az ügyfél követelését, a befektetőnek a felszámolás elrendelése előtt polgári peres úton, ezt követően pedig a felszámolás során kell érvényesítenie a követelést ahhoz, hogy kártalanításra számíthasson.

A kártalanítás során meg nem térült követeléseket szintén a felszámolási eljárásban lehet érvényesíteni és a felszámolási vagyonból az ügyfelek egyéb hitelezőket megelőzően részesednek.

Nem fizet a
Beva kártalanítást akkor,

- ha a befektetővel szerződő szervezet a szerződés megkötésekor nem volt tagja a Bevának,
- ha a követelés bankbetéten alapul,
- ha a követelés alapja a befektetés értékvesztése,
- ha a befektető a 2001. évi CXX. törvény (Tpt.) szerint kizárt a kártalanításból,
- ha a befektető nem rendelkezik biztosított szerződéssel, illetve követelése nem a Beva tagjának birtokába került pénz vagy értékpapír kiadására vonatkozik,
- ha a befektető a Beva-tag nyilvántartásaiban nem szerepel.

Ugyancsak nem fizethet a Beva a kártalanítási összeg törvényi maximumát – amely 2004. december 31. napjáig egymillió forint, 2005. január 1. napjától kettőmillió forint - meghaladó összeget.

Nem fizethető kártalanítás a jogszabályi feltételek hiányában, kizárólag méltányossági alapon.

(Jelen összeállítás tájékoztató jellegű, a kártalanítás pontos jogi szabályai a 2001. évi CXX. törvényből ismerhetők meg.)

Befektető-védelmi Alap
1092 Budapest Köztelek u. 6.
Telefon: 216-7130, 216-7131
Fax: 216-7132
www.bva.hu
E-mail: beva@bva.hu